

Praha 20. 7. 2009

37

Potraty podle věku ženy v roce 2008

Abortions by age of woman in year 2008

Souhrn

V roce 2008 bylo v České republice hlášeno 41 446 potratů, to znamená, že na tisíc žen fertilního věku (15–49 let) připadlo celkem 16,35 potratů. Z toho bylo 10,16 umělých přerušení těhotenství (UPT) a 5,63 samovolných potratů připadajících na 1 000 žen v plodném věku. Zbytek tvořila mimoděložní těhotenství a ostatní potraty.

Summary

There were 41 446 abortions in the Czech Republic in 2008, it means 16.35 abortions per thousand women in fertile age. Of that 10.16 were legally induced abortions and 5.63 spontaneous abortions per 1 000 women in fertile age. The rest were ectopic pregnancies and other abortions.

V roce 2008 bylo evidováno 41 446 potratů, což je 16,35 potratů připadajících na tisíc fertilních žen.

Dlouhodobě je vyšší potratovost v Čechách než na Moravě. Z příložených kartogramů, znázorňujících počet potratů a počet UPT na tisíc žen fertilního věku v okresech ČR, je patrné, že nejvyšší potratovost je na severu a severozápadě Čech a snižuje se směrem k jihovýchodu. Prvenství z hlediska počtu potratů na tisíc žen v plodném věku zaujímá Ústecký kraj. Naopak nejnižší počet potratů na tisíc žen fertilního věku byl v tomto roce v kraji Zlínském.

V posledních dvou letech dochází, po dlouhodobém snižování celkového počtu potratů, k jejich pozvolnému nárůstu. Hlavním důvodem dřívějšího snižování celkového počtu potratů bylo snižování počtu interrupcí, což bylo převážně díky rozšíření moderních metod antikoncepce, a to, od počátku devadesátých let 20. století, především antikoncepce hormonální. Oproti tomu současný nárůst celkového počtu potratů lze vysvětlit jednak zvyšováním počtu samovolných potratů a také pomalu se zvyšujícím počtem umělých přerušení těhotenství.

Zatímco na počátku 90. let připadalo na 1 000 žen mezi 15. a 49. rokem života ročně kolem 40 interrupcí, v současné době je to kolem 10 interrupcí, z nichž tři čtvrtiny tvoří miniinterrupce. V roce 1990 připadalo na tisíc žen v plodném období 33 miniinterrupcí, v roce 2008 pouze 7,63. Od roku 1994 podíl miniinterrupcí na celkovém počtu UPT klesá, zatímco v roce 1994 byl 85 %, nyní (v roce 2008) je 75 %. Menší zastoupení na celkovém počtu UPT mají jiné legální formy umělého přerušení těhotenství. Jejich počet výrazně klesal jen do poloviny devadesátých let a od té doby připadá na

1 000 žen ve věku 15–49 let okolo 2,5 UPT jiných forem než miniinterrupcí. Převážně jde o případy, kdy je těhotenství zjištěno po delší době, zdravotní komplikace nebo postižení plodu se objeví až v pozdějších týdnech, či kde jsou jiné kontraindikace pro miniinterrupci.

Z hlediska jednotlivých věkových skupin měla v 90tých letech v ČR nejvyšší podíl na poklesu umělé potratovosti skupina žen ve věku 25–29 let. Nejvíce interrupcí na 1 000 žen připadalo až do roku 1999 právě na tuto věkovou skupinu. Od roku 2000 přísluší toto prvenství skupině žen ve věku 30–34 let. Posun ve věku žen při UPT je logickým důsledkem zvýšení věku matek při narození dítěte, protože mezi ženami podstupujícími interrupci jsou u nás dlouhodobě nejhojněji zastoupeny ženy s dvěma dětmi. Podobně, jako u žen mezi 25. a 29. rokem života, došlo také u žen 20 až 24letých k většímu snížení počtu umělých přerušování těhotenství na 1 000 žen.

Současně s nárůstem počtu chtěných či plánovaných těhotenství, na který lze usuzovat z rostoucích počtů narozených dětí, dochází v posledních letech ke zvyšování počtu samovolných potratů, a to jak v absolutním počtu, tak v přepočtu na tisíc žen fertillního věku. V roce 2008 dosáhl tento ukazatel hodnoty 5,63. Za rostoucím trendem v počtu samovolných potratů lze hledat, kromě vyššího počtu těhotenství, také zvýšená rizika způsobená vyšším věkem těhotných žen. V současném období se pro rozšíření rodiny rozhoduje početná skupina žen narozených v populační vlně 70tých let, kterým je nyní přes 30 let. Přitom, dle většiny gynekologů, nastávají ideální biologické podmínky pro bezproblémový průběh těhotenství u žen o několik let dříve. Nejvyšší počet samovolných potratů připadá na ženy ve věkových skupinách 25 až 29 a 30 až 34 let (v obou věkových kategoriích o něco více než 10 samovolných potratů na tisíc žen příslušného věku), zatímco dříve výrazně převládala v počtu samovolných potratů věková skupina 20 až 24 let.

Nejvyšší počet potratů celkem na tisíc žen příslušné věkové skupiny připadl na ženy ve věku 30–34 let (25,84). Jen nepatrně méně potratů celkem bylo evidováno u žen 25–29letých (25,17). Maximálního počtu UPT celkem na tisíc žen daného věku bylo dosaženo ve věkové skupině 30–34 let (14,31). Pokud jde o hlavní typy UPT, tak nejvyšší počet miniinterrupcí připadl na ženy 30–34leté (10,96), zatímco na tisíc žen ve věku 20–24 let připadl nejvyšší počet jiných legálních forem UPT (3,98). Nejvíce UPT ze zdravotních důvodů připadalo na ženy ve věku 40–44 let (4,25).

Vypracovala: Mgr. Jana Wiesnerová

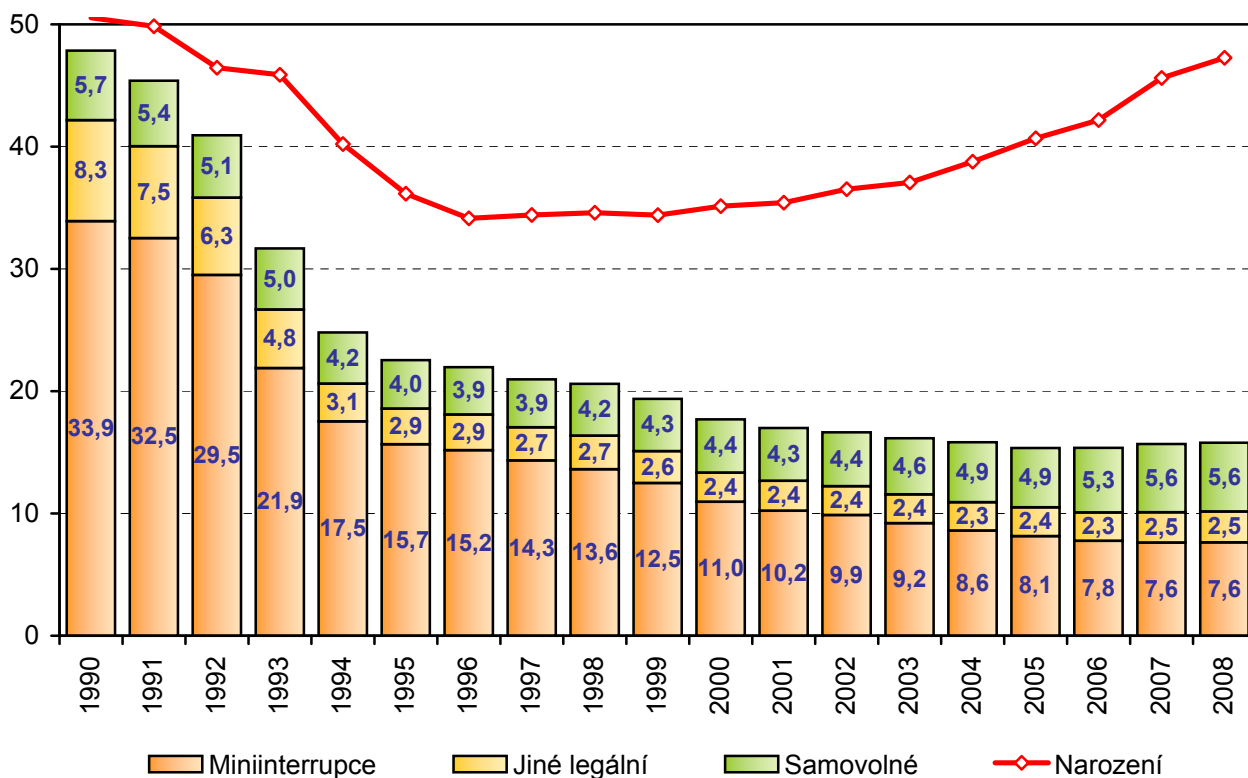
Potravy dle druhu a kraje bydliště ženy, v přepočtu na 1 000 žen fertilního věku

Území, kraj	Potravy							
	Samovolné	umělá přerušení těhotenství				mimo-děložní těhotenství	ostatní	celkem
		mini-interupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů			
Hl. m. Praha	4,16	8,32	2,75	11,06	1,52	0,32	-	15,54
Středočeský kraj	5,64	8,04	2,73	10,78	1,63	0,49	-	16,91
Jihočeský kraj	5,52	6,84	2,20	9,04	1,57	0,38	-	14,94
Plzeňský kraj	7,19	9,00	2,20	11,20	2,12	0,89	-	19,28
Karlovarský kraj	6,22	10,40	3,77	14,17	1,81	0,75	-	21,14
Ústecký kraj	7,33	11,01	3,75	14,77	2,35	0,78	-	22,88
Liberecký kraj	7,25	8,18	3,54	11,72	2,05	0,71	-	19,67
Královéhradecký kraj	5,84	7,75	2,62	10,37	2,39	0,80	-	17,01
Pardubický kraj	5,98	5,41	2,07	7,48	1,70	0,76	-	14,22
Vysočina	5,56	6,05	1,91	7,96	1,67	0,53	-	14,05
Jihomoravský kraj	4,79	5,96	2,48	8,44	1,75	0,41	-	13,64
Olomoucký kraj	5,30	6,32	1,64	7,96	1,60	0,47	-	13,73
Zlínský kraj	5,40	5,74	1,36	7,10	1,48	0,53	-	13,02
Moravskoslezský kraj	5,43	7,77	2,43	10,20	1,92	0,56	-	16,19
ČR	5,63	7,63	2,53	10,16	1,80	0,56	-	16,35

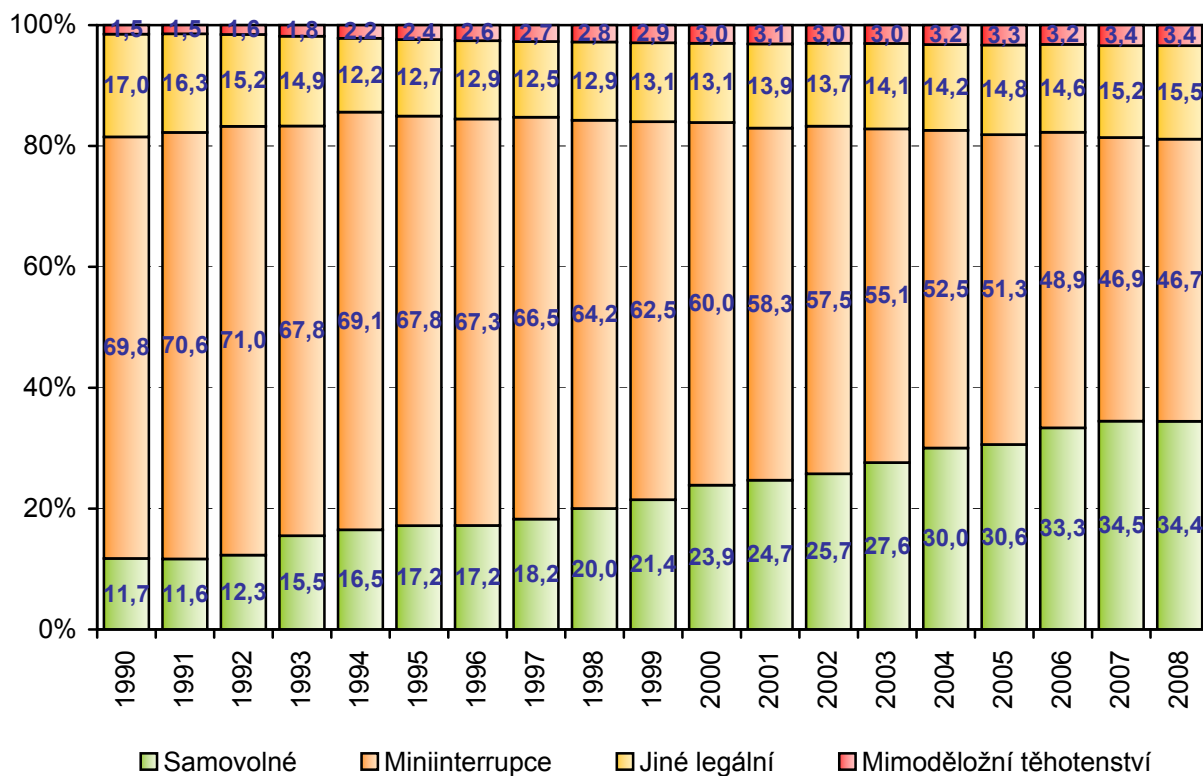
Potravy dle druhu a věku ženy, v přepočtu na 1 000 žen daného věku

Věk	Potravy							
	Samovolné	umělá přerušení těhotenství				mimo-děložní těhotenství	ostatní	celkem
		mini-interupce	jiné legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů			
-14	0,01	0,16	0,07	0,23	0,13	-	-	0,23
15-19	1,68	5,40	2,32	7,71	0,43	0,08	-	9,48
20-24	5,25	10,09	3,98	14,07	0,93	0,44	-	19,76
25-29	10,37	10,12	3,63	13,75	1,86	1,05	-	25,17
30-34	10,44	10,96	3,36	14,31	2,32	1,09	-	25,84
35-39	6,09	9,79	2,65	12,44	1,86	0,68	-	19,21
40-44	2,39	4,23	1,06	5,29	4,25	0,22	-	7,90
45-49	0,25	0,46	0,08	0,54	0,43	0,02	-	0,80
50+	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	-	0,02
celkem	5,63	7,63	2,53	10,16	1,80	0,56	-	16,35

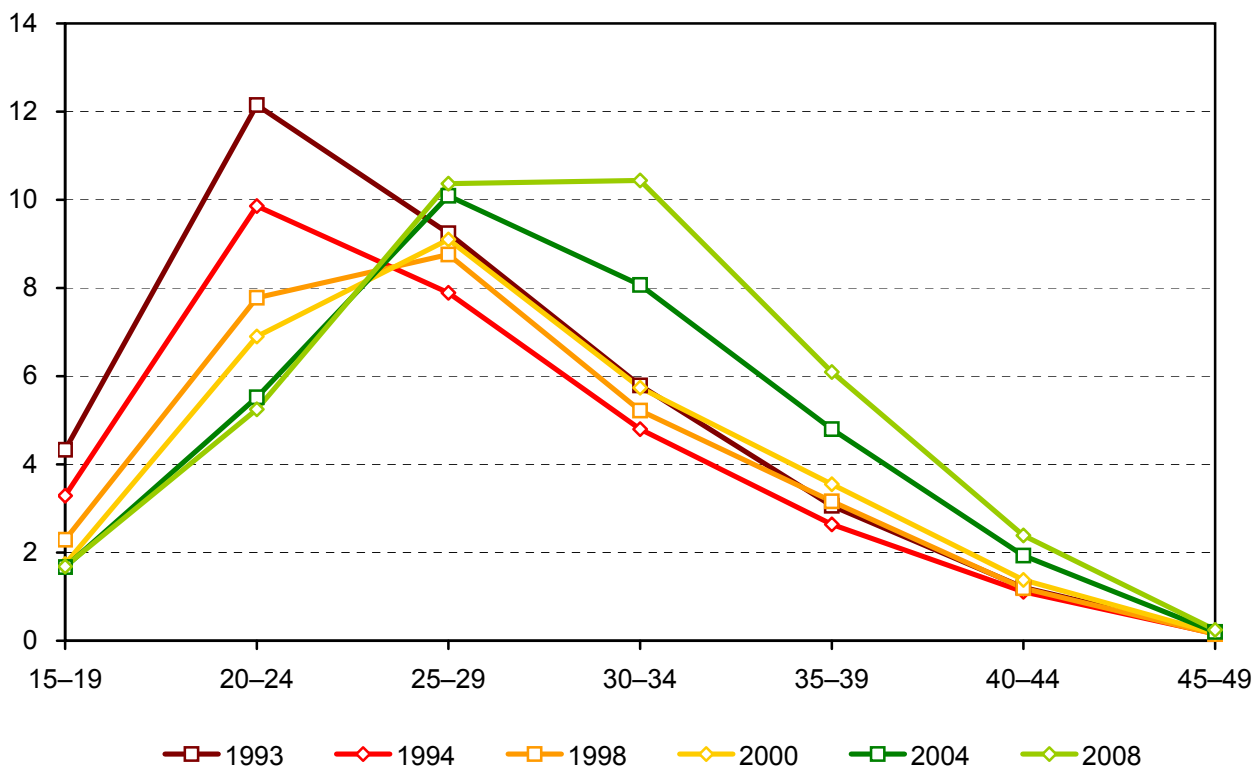
Vývoj počtu narozených celkem a potratů dle druhu, v přepočtu na 1 000 žen fertiličního věku (15–49 let)

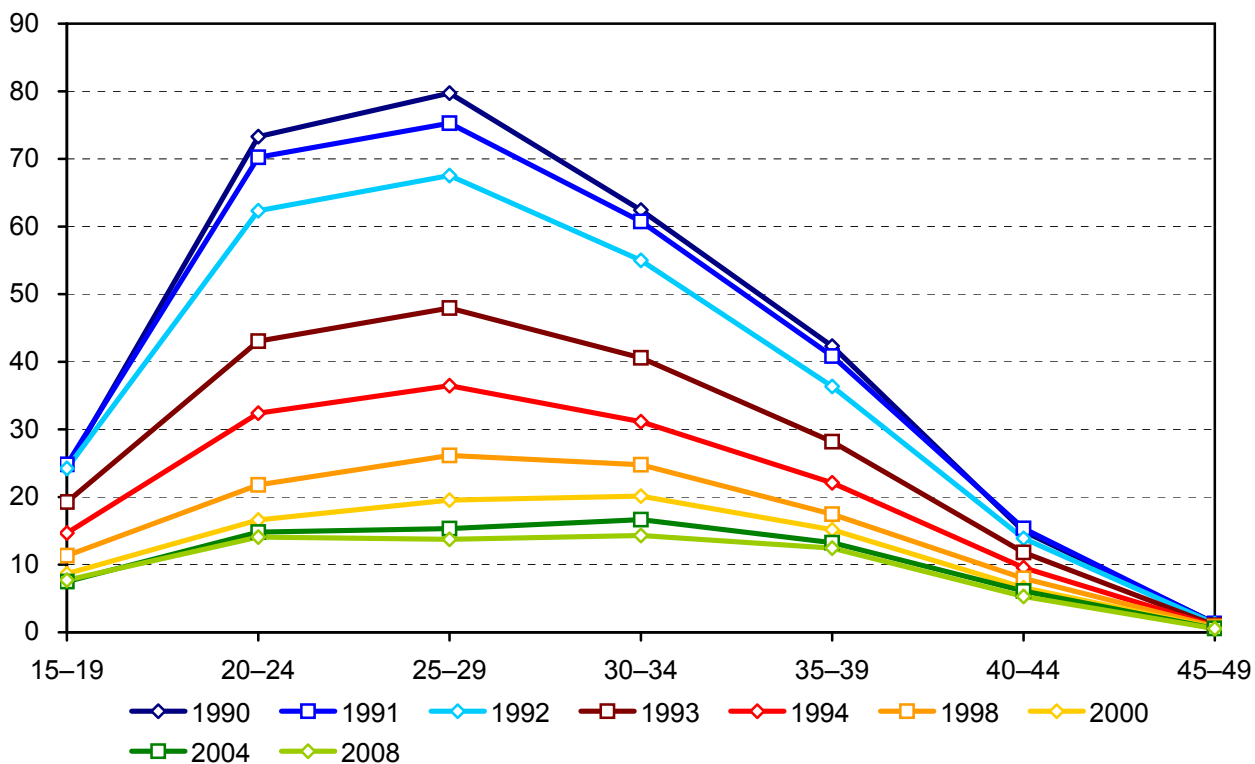
Vývoj struktury potratů dle druhu, v přepočtu na 1 000 žen fertiličního věku (15–49 let)

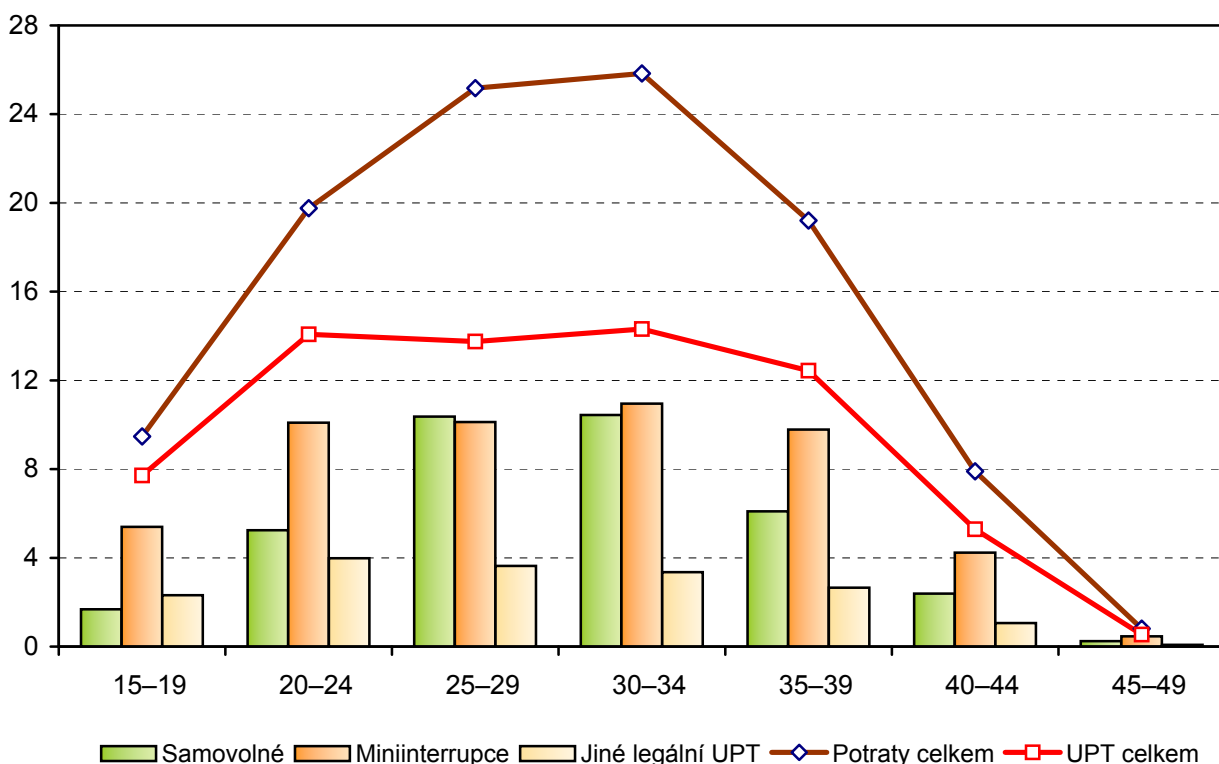
**Vývoj počtu samovolných potratů dle věkových skupin,
v přepočtu na 1 000 žen příslušného věku**

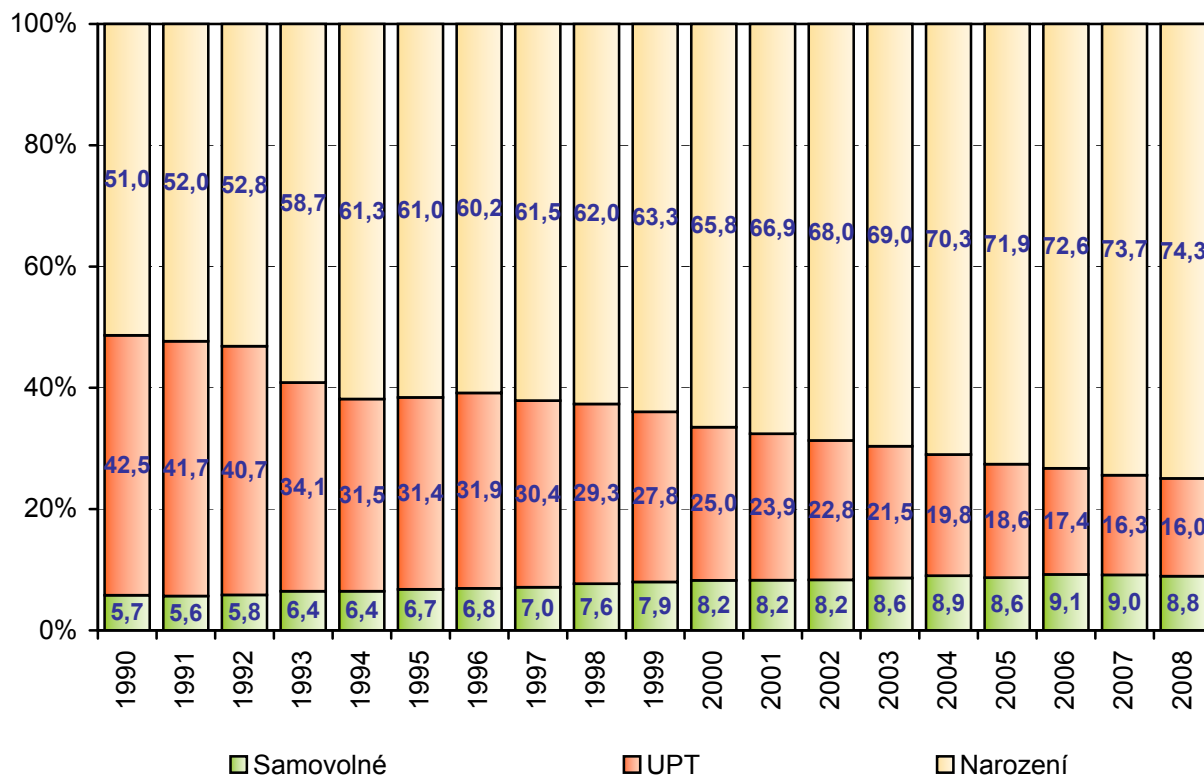
**Vývoj počtu UPT dle věkových skupin,
v přepočtu na 1 000 žen příslušného věku**

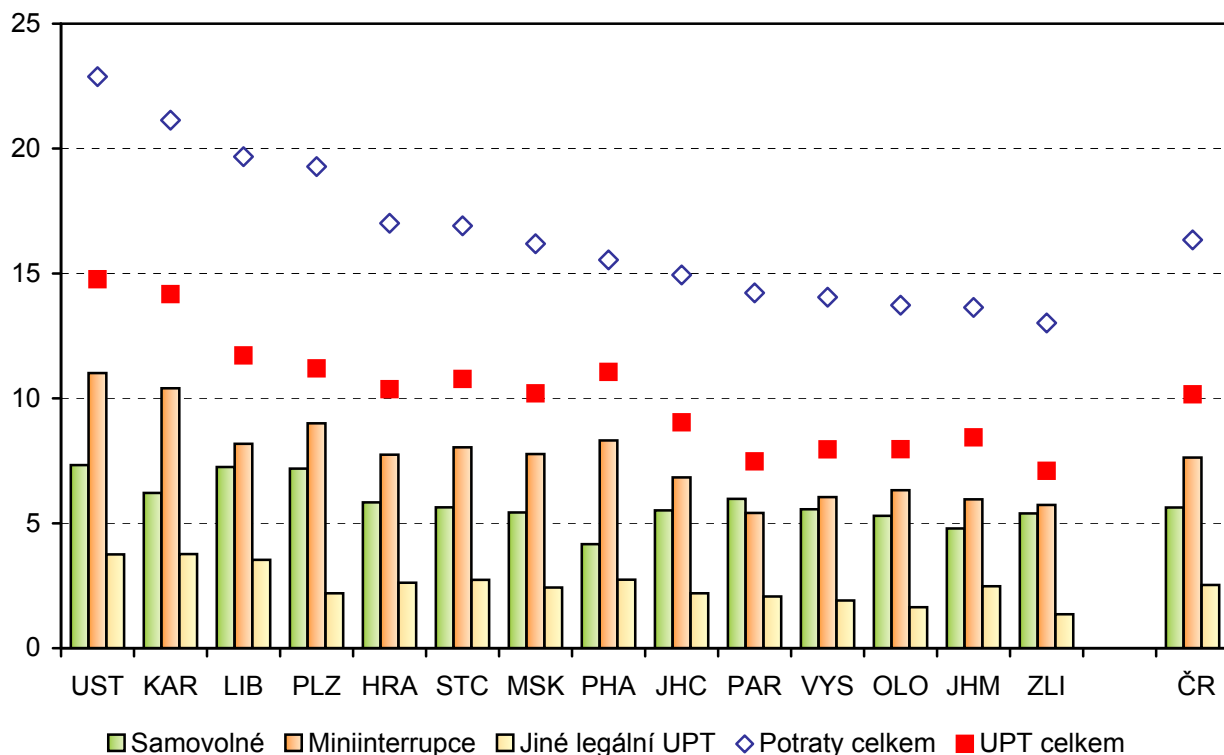
Potraty dle věku v přepočtu na 1 000 žen příslušného věku

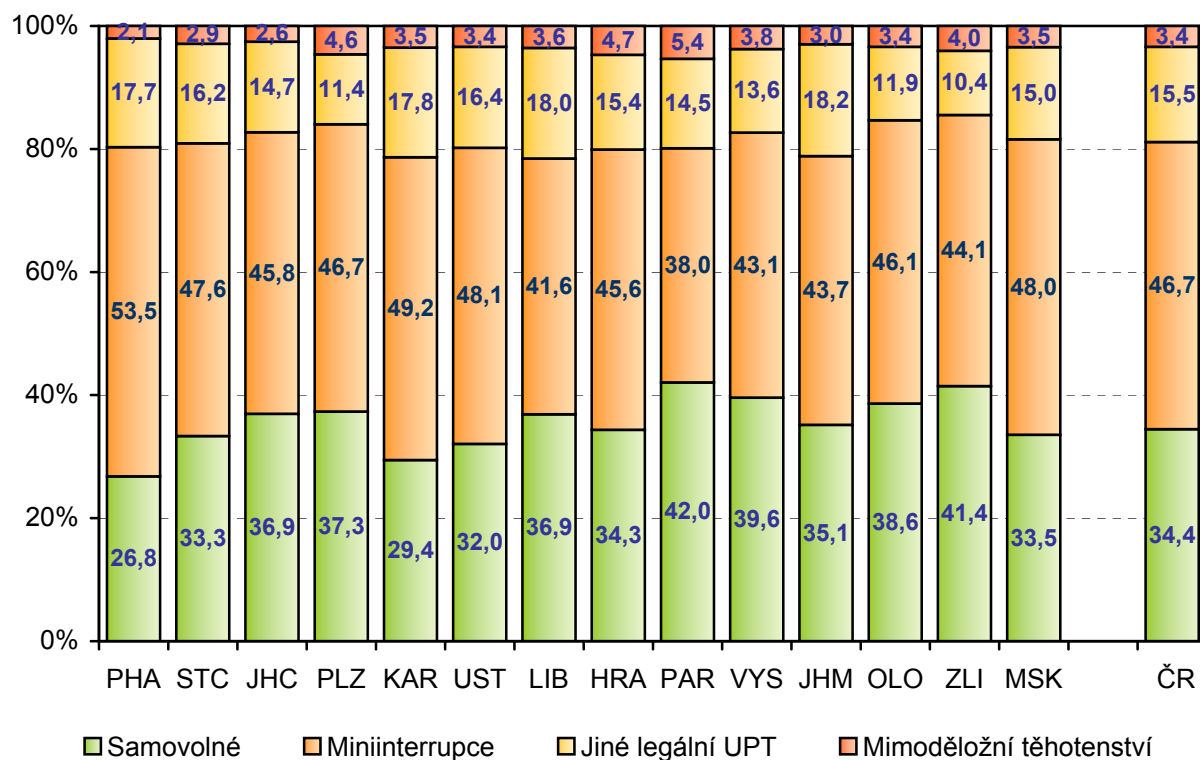
Vývoj počtu potratů dle druhu a počtu narozených případajících na 100 ukončených těhotenství

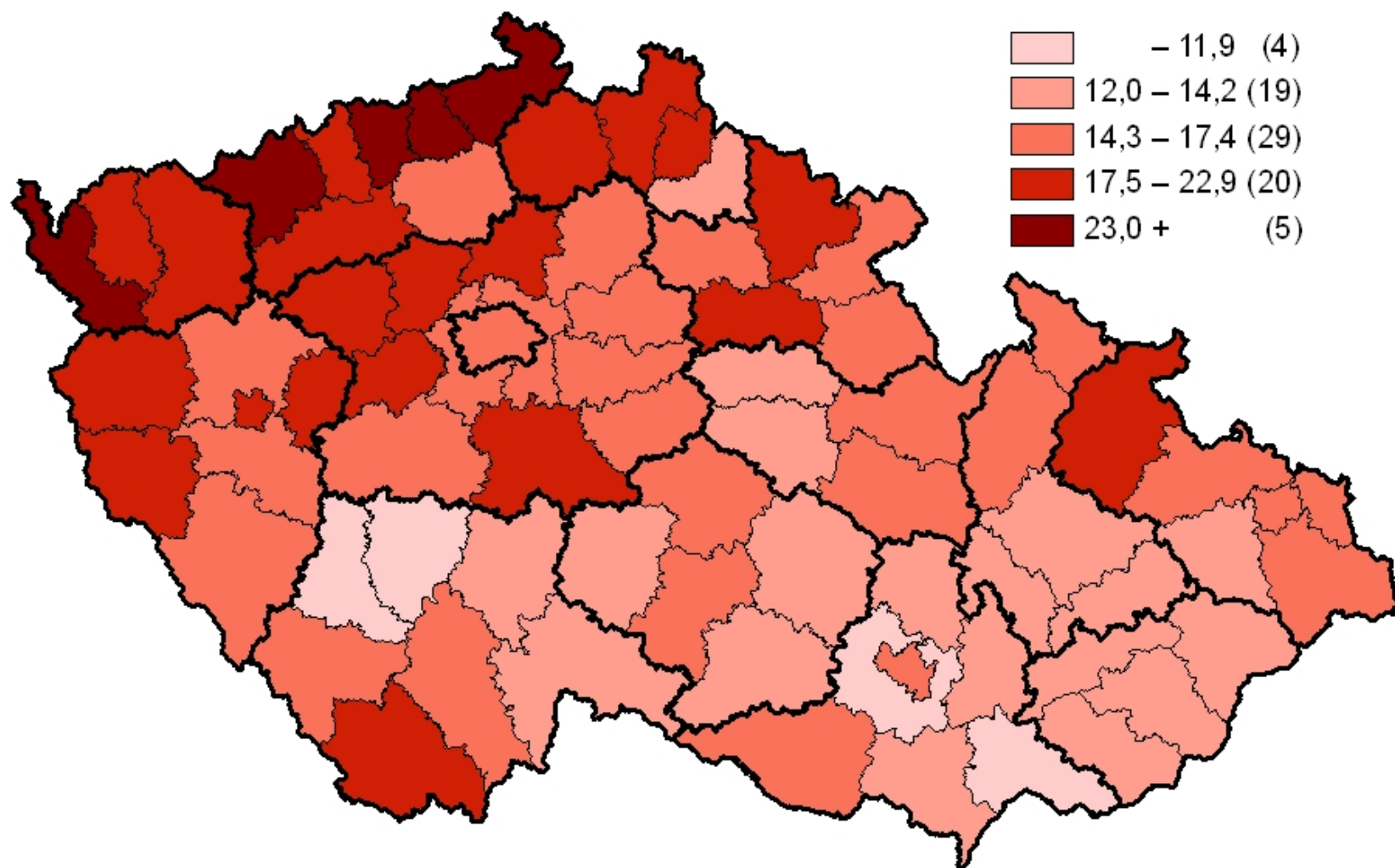
**Potrasy dle druhu v přepočtu na 1 000 žen fertilního věku,
pořadí krajů**

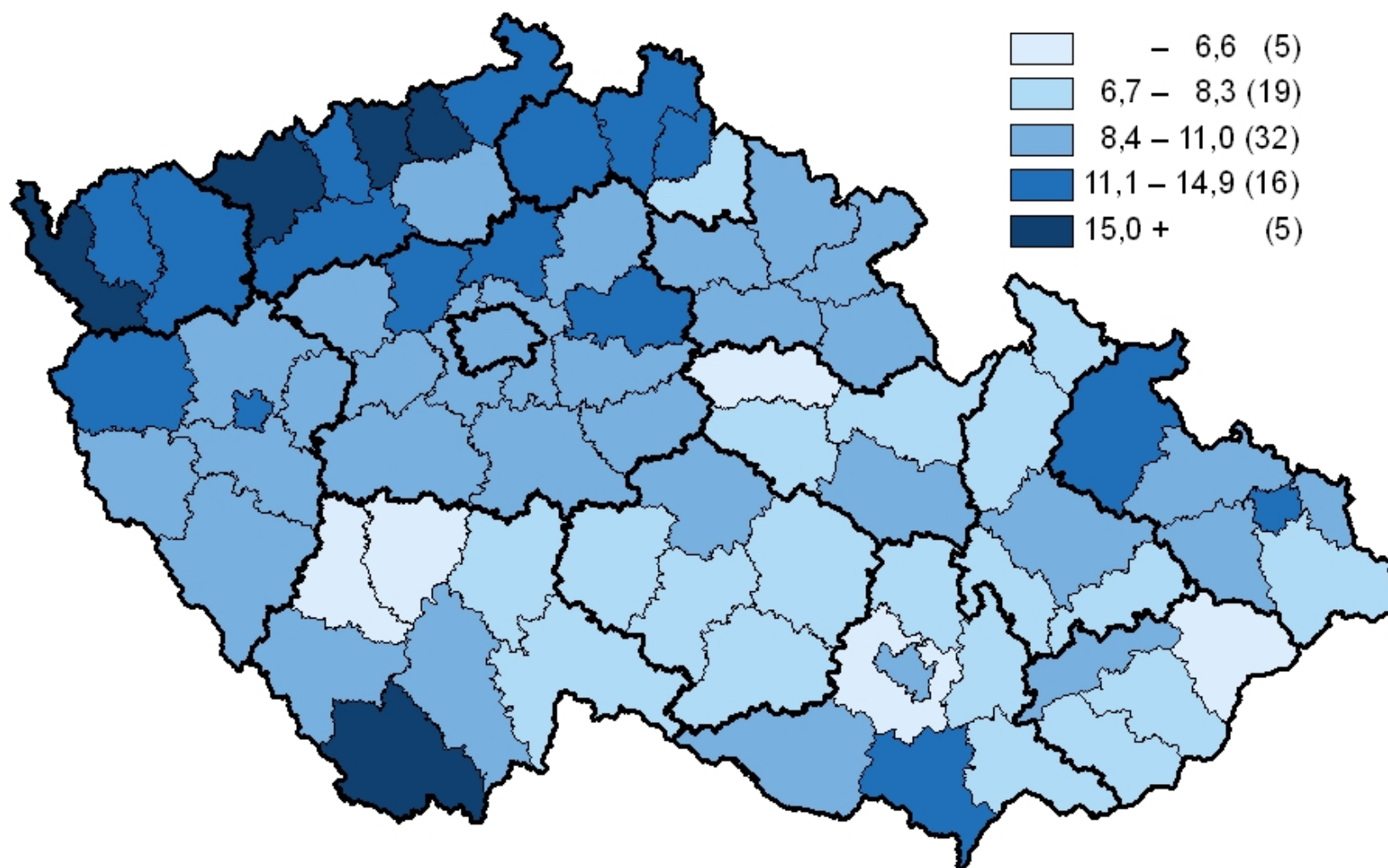
**Struktura potratů dle druhu v krajích ČR,
v přepočtu na 1 000 žen fertilního věku**

Počet potratů připadající na 1 000 žen fertilního věku v roce 2008

Počet umělých přerušeni těhotenství připadající na 1 000 žen fertilního věku v roce 2008

Počet samovolných potratů připadající na 1 000 žen fertilního věku v roce 2008

